

284

ירושלים, י"ג בכפר השכ"ד
26 בפברואר 1964

לכבוד
ארבון הפרטיזנים, אנשי המהתרה ולוחמי הביטחון
לידי המזכיר מר חיים לזר
רחוב זמנה 8
הל-אביב.

חברים יקרים, ראשון בקרבכם נאמר, לירושלים לא יזכור לנו שהיא לא
לצערי נבצר ממני להשתתף חיוס בעצרתכם, והרשו-נא לי להביא
לכם את ברכתי בדרך זאת. איך שיהיה דבר שבא לידינו בעדו התפטרנו לעולם
כמק אט יש צורך להזכיר למישהו את הפארה גבורה של מלחמת
היהודים בצורה, שנעשתה בחסות דבליה זרים, ובנסיבות הסראביות ביותר -
אף בלי כל דגל, בכל אותן הארצות שהיו נתונות במלחמה. יודע אני
שבזמן האחרון קמו צוררים על הערכה ההיסטורית של מלחמת היהודים
בנאצים. הרבה נאמר כוויכוח זה ולא הרבה אפשר להוסיף. אחם יודעים,
ומי כמוכם יודע, שהעם היהודי לחם את מלחמתו זו, גם אם היחה אלמונית,
בכל מקום שאפשר, לעיהים + אף במקום שאי-אפשר. אם הביאים את מחנה
ההשמדה באוסווינצ'ים כדוגמא של הליכה כצאן לטבח, הרי די אם נזכיר,
כי דוק במחנה זה גופו, שבו נרצחו יותר ממיליון וחצי יהודים, הוטמדו
לא מחנה משני מיליונים בני עמים אחרים, ובהם אלפי שבויים רוסיים,
עצם מעצמם וכשר משרם של בניני טלינגרד; ואם היחה במחנה ההשמדה
התקוממות, הרי היחה זו התקוממות יהודית דוקא.

2/.

רחוקה ממני המחשבה לבוא בסרוניה עם קורבנות אחרים של מחנה
הזוועה, לטעון על שלא התקוממו דווקא הם. אין ברצוני אלא להצביע על
אימת האסון. כל התקוממות הייתה כמעט מן הנמנע. כל נסיון של "אף-על-
פי-כן" מזהיר שבעתיים כזוהר הרקיע. כתנאים אחרים, בחוך צבאות לוחמים
ודאי שלא בייטו הלוחמים היהודיים את כור מחצבתם ורשמו בדמם דף מזהיר
בחולדותינו.

כולנו יודעים, הנוער שלנו יודע, את הולדותיה של מלחמת הקוממיות
ואה ערכה המחנך. זו הייתה מלחמת יהודית היוביה, - מלחמה על השבת
זומו של עם ישראל בקרב מטפחה העמים. לעולם לא יוכל עוד שתנכל לראות
ביהודים קורבן חסר ישע. המלחמה בצורך הנאצי הייתה מלחמה שלילית. זו
הייתה מלחמה לשים לאל נסיון שטני להאביר את עמנו מגוי. אך לולא מלחמה
זו, לולא מפלה הצורך, לא היה שום דבר שבא אחריה בגדר האפשר. לולא
יצאנו, ואם גם פצועים הצע לא ירמא לעולם, כעם חי מהוך השואה, היה
הפיק היהודי בהיסטוריה האנושית מסתיים, חלילה, לחלוטין. מבחינה זו
הייתה מלחמת היהודים כנאצים ומלחמת ישראל על קוממיותה מלחמה אחת.

שאו, איסוא, ברכה כיום כינוסכם. עליכם ועל כולנו כוסלה החובה
לקיים "והיבדח לבניך"; לכפר לצעירים שבנו את קורות המלחמה הזאת
ולהראו להם כיגד - ועל מה - לחמו יהודים על העתיד וכך הבטיחו את
עצם האפשרות של קיומנו כיום הזה.

ב ב ר כ ה ,

איסוא ל אשכנזי-

לוי אשכול